IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

# KANCELARIA SEJMU
# Biuro Komisji Sejmowych

**PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA**

■ **Komisji Polityki Społecznej i Rodziny**

**(nr 67)**

z dnia 6 lipca 2021 r.

# Pełny zapis przebiegu posiedzenia

# Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 67)

6 lipca 2021 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem poseł **Urszuli Ruseckiej (PiS)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

**– pierwsze czytanie komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy (druk nr 1088);**

**– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2020 roku (druk nr 1329) w zakresie działania Komisji.**

W posiedzeniu udział wzięli: **Anita Gwarek** dyrektor Departamentu Prawa Pracy Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii wraz ze współpracownikami, **Dariusz Mińkowski** zastępca głównego inspektora pracy wraz ze współpracownikami, **Mirosław Miłoń** wicedyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli, **Piotr Winciunas** dyrektor Departamentu Orzecznictwa Lekarskiego, **Elżbieta Dobrowolska** dyrektor Departamentu Prewencji i Rehabilitacji, **Dominik Wojtasiak** dyrektor Departamentu Legislacyjno-Prawnego z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Małgorzata Cholewa**, **Dariusz Lipski**, **Brygida Śliwka** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych, **Jakub Krowiranda**, **Radosław Iłowiecki** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Dzień dobry. Witam serdecznie na kolejnym posiedzeniu Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. W dzisiejszym porządku obrad mamy dwa punkty. Punkt pierwszy to pierwsze czytanie komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy – druk nr 1088. Uzasadniał będzie pan poseł Sławomir Piechota. Czy jest pan poseł? Witam panie pośle, tak się pan schował na samym końcu sali.

**Poseł Sławomir Jan Piechota (KO):**

Jestem.

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Dzień dobry. Drugi punkt to rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2020 roku – druk nr 1329 w zakresie działalności Komisji. Witam państwa bardzo serdecznie. Otwieram posiedzenie Komisji. Witam wszystkich zebranych. Jak wygląda kworum? Sprawdzimy. Proszę państwa o zalogowanie się. Zanim państwo zdążą zagłosować w sprawie kworum, serdecznie witam panią Anitę Gwarek – dyrektor Departamentu Prawa Pracy w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii. Bardzo mi miło. Witam przedstawicieli Państwowej Inspekcji Pracy, Najwyższej Izby Kontroli, związku zawodowego NSZZ „Solidarność" i przedstawicieli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Mamy kworum. Stwierdzam przyjęcie protokołów z poprzednich posiedzeń. Informuję, że posiedzenie będzie prowadzone w trybie stacjonarnym. Głosowania będą odbywały się za pomocą legitymacji poselskiej, umieszczonej w czytnikach dostępnych na sali obrad Komisji.

Przechodzimy do pkt 1. Mamy pierwsze czytanie komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy – druk nr 1088. Bardzo proszę pana

posła Sławomira Piechotę o przedstawienie projektu ustawy. Mam ogromną prośbę, panie pośle. Ponieważ dziś jest spiętrzenie posiedzeń komisji, część z posłów, którzy są zainteresowani tym punktem będzie musiało opuścić salę, proszę wypowiedzieć się krótko. To są tylko dwa punkty. Bardzo proszę.

**Poseł Sławomir Jan Piechota (KO):**

Szanowni państwo, witam. Mam zaszczyt w imieniu Komisji do Spraw Petycji przedstawić projekt ustawy zmieniający ustawę o Państwowej Inspekcji Pracy, zawarty w druku nr 1088. Projekt jest lakoniczny i przez to może się wydawać drobny, ale w istocie jest bardzo ważny. Powstał w wyniku rozpatrzenia petycji złożonej przez związek zawodowy pracowników PIP. Projekt ma długą historię, bo pierwsza taka petycja wpłynęła w poprzedniej kadencji w dniu 12 kwietnia 2018 roku. Komisja wystosowała dezyderat do prezesa Rady Ministrów. W odpowiedzi na dezyderat ministerstwo pracy stwierdziło, że może to podwyższyć koszty funkcjonowania PIP, zmniejszyć efektywność funkcjonowania, przedłużyć czas trwania kontroli. Mimo tej odpowiedzi Komisja wówczas zdecydowała wystąpić z projektem ustawy i taki projekt otrzymał druk w dniu 24 października 2018 roku. Niestety projekt nie został rozpatrzony w poprzedniej kadencji. Zgodnie z zasadą dyskontynuacji przepadł.

W tej kadencji związek zawodowy pracowników inspekcji pracy ponowił petycję. Komisja do Spraw Petycji mając już bogaty materiał z poprzedniej kadencji wystąpiła ponownie o stanowisko rządu i na jego podstawie zdecydowała jednomyślnie – co podkreślam – o wystąpieniu z projektem ustawy. Projekt przewiduje nowe uprawnienie dla inspektorów PIP. Nie jest to nieznane w polskim prawie uprawnienie, wręcz przeciwnie, bo od dawna posiadają je inspektorzy Najwyższej Izby Kontroli. Projekt przewiduje dodatkowy urlop dla pracownika PIP zatrudnionego na stanowisku, gdzie wykonuje kontrolę przez okres nie krótszy niż 10 lat, dodatkowy urlop w wymiarze 6 dni roboczych, a po 20 latach pracy dodatkowy urlop w wymiarze 12 dni roboczych.

Uzasadnienie wydaje się oczywiste. Inspektorzy PIP są narażeni na wiele zachowań zagrażających im, a tym samym powodujących stres. W Komisji do Spraw Petycji mamy przekonanie, że są to zagrożenia nawet większe niż dotyczące inspektorów NIK. Inspektorzy NIK generalnie wchodzą do instytucji publicznych, a inspektorzy PIP do podmiotów prywatnych i nieraz spotykają się z niechęcią, agresją słowną, groźbami, a nawet agresją fizyczną. Dlatego, jeżeli wytrzymali w tej pracy 10–20 lat uważamy, aby ich motywować i pomóc w dalszym funkcjonowaniu, ustanowienie takiego dodatkowego urlopu jest racjonalne i uzasadnione. Zgodnie z odpowiedzią z poprzedniej jeszcze kadencji ze strony Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, wprowadzenie tego dodatkowego urlopu może obniżyć efektywność pracy inspektorów PIP o 1,5%. Mamy jednak przekonanie, że ten dodatkowy urlop będzie wzmocnieniem tych kompetencji i sił, które są potrzebne, aby sprawnie wykonywać inne kontrole.

Na koniec tylko dodam, aby nie było wrażenia, że taki projekt jest czymś incydentalnym i jednostkowym, że w tej kadencji do Komisji do Spraw Petycji wpłynęło 465 petycji, w ubiegłej kadencji – to 2 razy dłuższy okres – było ich 605. Komisja na podstawie rozpatrzonych petycji do tej pory przyjęła i przekazała do marszałka Sejmu 22 projekty ustaw, a 15 jest w przygotowaniu. W imieniu Komisji do Spraw Petycji proszę Wysoką Komisję o zaakceptowanie i skierowanie do dalszych prac przedłożonego projektu.

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Bardzo dziękuję, panie pośle. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby zabrać głos w dyskusji ogólnej? Nie słyszę. Zamykam dyskusję. Stwierdzam zamknięcie pierwszego czytania. Stwierdzam, że nie zgłoszono wniosku o wysłuchanie publiczne.

Przechodzimy do rozpatrzenia projektu. Czy są uwagi do tytułu projektu? Nie słyszę. Uznaję że… Bardzo proszę, pani dyrektor. Proszę włączyć mikrofon. Musi pani się zalogować jako gość.

**Dyrektor Departamentu Prawa Pracy Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii Anita Gwarek:**

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, nie mamy uwag do tego projektu, ale ponieważ ta ustawa przyznaje dodatkowy urlop wypoczynkowy dla inspektora pracy…

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Przepraszam, ale jesteśmy w tytule. Czy to uwaga do tyłu? Może zgłaszała się pani w dyskusji ogólnej, ale teraz rozpatrujemy ustawę w szczegółach.

**Dyrektor Departamentu Prawa Pracy Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii Anita Gwarek:**

Rozumiem, tytuł.

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Czy są uwagi do tytułu? Rozumiem, że ministerstwo nie ma uwag do tytułu. Biuro Legislacyjne?

**Legislator Jakub Krowiranda:**

Nie mamy uwag.

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Zatem tytuł został rozpatrzony przez Wysoką Komisję. Przechodzimy do art. 1. Czy są uwagi? Bardzo proszę, pani dyrektor.

**Dyrektor departamentu MRPiT Anita Gwarek:**

Już jestem w odpowiednim miejscu. Dziękuję bardzo.

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Pani dyrektor reprezentuje Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii i ma upoważnienie ministra?

**Dyrektor departamentu MRPiT Anita Gwarek:**

Tak, mam upoważnienie od pana premiera Gowina. Chciałam zwrócić uwagę tylko na jedną rzecz. Projektowana ustawa przyznaje prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego i określa jego wymiar oraz moment nabycia do niego prawa. W związku z tym, że w pozostałych kwestiach nieuregulowanych w ustawie będą miały zastosowanie przepisy Kodeksu pracy, nasza wątpliwość odnosi się tylko do użycia w tym projekcie określenia „dni roboczych". Przepisy Kodeksu pracy w zakresie urlopu wypoczynkowego nie posługują się pojęciem „dni roboczych", ale „wymiarem dni". Urlopu udziela się na dni pracy pracownika w wymiarze godzinowym zgodnie z jego rozkładem czasu pracy. W związku z tym mam sugestię do Wysokiej Komisji, aby ewentualnie rozważyć, czy nie należałoby usunąć tego słowa „roboczych". Wtedy nie byłoby wątpliwości ze stosowaniem w sprawach nieuregulowanych przepisów Kodeksu pracy. Od razu chcę zwrócić uwagę, że w ustawie o NIK są „dni robocze", ale sprawdziliśmy, że np. w ustawie o Państwowej Straży Pożarnej, która też przyznaje dodatkowy urlop wypoczynkowy strażakom ten wymiar urlopu w naszej ocenie jest określony prawidłowo – w dniach – co oznacza że w pełni przechodzimy na przepisy Kodeksu pracy. Dziękuję.

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Bardzo dziękuję. Czy są uwagi? Bardzo proszę, pani poseł Katarzyna Mrzygłocka.

**Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):**

Dziękuję bardzo. Mam pytanie do przedstawiciela rządu. Brakowało mi opinii przedstawiciela rządu, gdy ogólnie rozmawialiśmy o projekcie ustawy. Jeśli w ustawie o NIK występują „dni robocze" czy to przeszkadza, aby w tej zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy tej „dni robocze" funkcjonowały?

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Bardzo dziękuję. Chcę tylko powiedzieć, że 9 czerwca wpłynęło stanowisko Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii do powyższego projektu ustawy. Nie zgłoszono uwag do propozycji. Jest podjęta kwestia zupełnie inna – wymiaru dodatkowego urlopu w przypadku pracowników zatrudnionych w niepełnym czasie pracy. Taką mam uwagę – nie mam tu odniesienia – przynajmniej w zakresie tego, co dostaliśmy na piśmie, co do stanowiska w sprawie zapisu „dni robocze". Taką uwagę zgłosiła Komisja Krajowa „Solidarności", że nie wydaje się to być konieczne. Skoro jest, to nie wydaje mi się, że trzeba to zmienić.

Bardzo proszę, bo to było pytanie do ministerstwa. Chciałam tylko powiedzieć, że opinie ministerstwa mamy na piśmie.

**Dyrektor departamentu MRPiT Anita Gwarek:**

Pani przewodnicząca, szanowna pani poseł, w tej opinii ministra – nie wiem czy dobrze panią przewodniczącą zrozumiałam – jest ta wątpliwość dotycząca dni roboczych i kwestia pracowników zatrudnionych…

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Jest, przepraszam, to ta pierwsza uwaga.

**Dyrektor departamentu MRPiT Anita Gwarek:**

Tak, to właściwie jedyna uwaga. Kwestia pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy wynika z tych wątpliwości, które mogą się w praktyce pojawić. To nie jest jakaś uwaga zgłoszona w sposób kategoryczny. Rzeczywiście, tak jak powiedziała pani poseł, wskazuje na to również ustawa o NIK czy też o prokuraturze i posługują się pojęciem „dni roboczych”. To pytanie do PIP – czy dla tej instytucji będzie to problematyczne, jeśli chodzi o stosowanie tych przepisów. W naszej ocenie, dla czystości legislacyjnej, uważamy, że „roboczych” nie powinno być, ale nie jest to twarda uwaga, przy której będziemy się upierać.

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Dobrze.

**Dyrektor departamentu MRPiT Anita Gwarek:**

Jeśli nie będzie problemów ze stosowaniem, nie będziemy się upierać.

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę, w kolejności, pani minister.

**Poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):**

Dziękuję bardzo. Podzielam pogląd pani poseł Mrzygłockiej, ze względu na to, że jeśli mielibyśmy porównywać inspektorów pracy do strażaków, to wydaje mi się to nieporozumieniem. Proszę pamiętać, że strażacy pełnią służbę, więc określenie „dni” może odnosić się również do sobót i niedziel. Zarówno prokuratura, NIK, PIP w soboty i niedziele nie pracują, tak samo jak nie pracują w święta. Zdarzają się dyżury, ale to zupełnie coś innego i pozostawiłabym określenie „dni roboczych”. Skierowałabym pytanie do Biura Legislacyjnego w tym zakresie, bo jeśli mielibyśmy ten przepis porównywać, to do innych urzędników państwowych, jak urzędnicy NIK i prokuratorzy, a nie do służb, jak np. straż pożarna. Dziękuję bardzo.

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Bardzo dziękuję. W kolejności w dyskusji jesteśmy cały czas w art. 1. Bardzo proszę, pan poseł Janusz Śniadek.

**Poseł Janusz Śniadek (PiS):**

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, ten głos pani poseł Borys-Szopy trochę mi już wyjaśnił sprawę. Chciałem się upewnić, czy to tylko pewien spór formalny, czy to pojęcie „dni roboczych” przekłada się na to, że odlicza się soboty i niedziele od tego urlopu i faktycznie się wówczas wydłuża. Czy spieramy się o coś konkretnego, a nie tylko o formalny zapis? Jak zrozumiałem, pozostawienie „dni roboczych” oznacza, że jeśli pojawi się po drodze sobota i niedziela, to ten okres wolnego się wydłuży?

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Tak. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne. Przypomnę, czy mamy zostawić w artykule „dni robocze” czy nie?

**Legislator Radosław Iłowiecki:**

Dziękuję. Radosław Iłowiecki – Biuro Legislacyjne. Rzeczywiście w Kodeksie pracy w art. 154 § 1 występuje sformułowanie „dni” bez wyrazu „roboczych”. Chciałem podkreślić, że w systemie prawa nie ma jednolitej reguły. Oprócz ustaw już przywołanych, jeszcze w ustawie o kuratorach sądowych pojawia się przepis dotyczący dodatkowego

urlopu i tam występuje wyrażenie „dni roboczych". Jeśli mogę zasugerować, kluczowe będzie stanowiska przedstawicieli Państwowej Inspekcji Pracy i czy ta instytucja będzie miała jakiekolwiek problemy ze stosowaniem zaproponowanego przepisu. Dziękuję.

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę o zabranie głosu przedstawiciela służby, której ustawa dotyczy. Czy może zabrać głos?

**Zastępca głównego inspektora pracy Dariusz Mińkowski:**

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, Dariusz Mińkowski – zastępca głównego inspektora pracy. Wypowiadam się w imieniu pani minister – głównej inspektor pracy Katarzyny Łażewskiej-Hrycko. Proszę państwa, faktycznie mieliśmy dyskusję z panią dyrektor. Wniosek, który pojawił się w piśmie ze strony ministerstwa – najważniejsze pytanie – czy będzie problem ze stosowaniem tych przepisów w tej formule, w jakiej są w tej chwili. Odpowiem od razu, że nie, z uwagi na fakt…

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Dziękuję bardzo.

**Zastępca głównego inspektora pracy Dariusz Mińkowski:**

To uwaga legislacyjna, kosmetyczna i ze stosowaniem przepisów nie będzie problemu.

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Bardzo dziękuję. Czy są jeszcze inne uwagi do art. 1? Nie słyszę. Uznaję, że art. 1 został przyjęty.

Art. 2, czy są do niego uwagi? Nie słyszę. Uznaję, że Komisja rozpatrzyła art. 2.

Może zapytam, czy jest przeciw wobec przyjęcia ustawy z druku nr 1088? Nie słyszę. Uznaję, że Komisja zaopiniowała całą ustawę pozytywnie. Czy musimy to przegłosować – pytam Biuro Legislacyjne – skoro nie ma sprzeciwu? Nie, nie ma sprzeciwu. Stwierdzam, że Komisja jednogłośnie przyjęła wniosek o uchwalenie przez Sejm projektu ustawy z druku nr 1088.

Został nam wybór posła sprawozdawcy. Proponuję, aby posłem sprawozdawcą została pani poseł Bożena Borys-Szopa. Czy pani poseł się zgadza? Bardzo dziękuję. Czy jest sprzeciw wobec tej kandydatury? Nie słyszę. Stwierdzam zatem, że Komisja dokonała wyboru posła sprawozdawcy. Czy ktoś z pań i panów posłów zgłasza wątpliwość co do zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej? Nie słyszę. Stwierdzam, że nie istnieje wątpliwość co do zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej. Na tym zakończyliśmy pierwszy punkt posiedzenia Komisji. Bardzo serdecznie dziękuję pani dyrektor, panu posłowi sprawozdawcy.

W punkcie drugim mamy przedstawienie sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w roku 2020 w zakresie działania Komisji. Bardzo proszę pana Mirosława Miłonia – wicedyrektora w Departamencie Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny NIK o przedstawienie sprawozdania.

**Wicedyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli Mirosław Miłoń:**

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, prezes NIK realizując obowiązek ustawowy przedłożył Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z działalności NIK. W sprawozdaniu opisano w sposób szczegółowy działalność kontrolną NIK w minionym roku. Odsyłając do tego dokumentu uprzejmie informuję, że wyniki i wnioski najważniejszych kontroli przeprowadzonych w obszarach pozostających we właściwości Wysokiej Komisji przedstawiono w rozdziale 2 – Realizacja zadań państwa w świetle kontroli NIK oraz wpływ epidemii na funkcjonowanie państwa. Nie będę rozwijał wszystkich wątków mających związek z działalnością kontrolną NIK. Na początku powiem kilka słów o obowiązujących w minionym roku zasadach doboru tematów kontroli. Przyjęto, że te tematy będą się koncentrować wokół problemów zidentyfikowanych w analizie ryzyka, którą objęto kluczowe obszary funkcjonowania państwa. Te obszary to: zapewnienie bezpieczeństwa ekonomicznego państwa; zapewnienie stabilności gospodarki i warunków jej rozwoju; bezpieczne, sprawne i skuteczne państwo; ochrona zdrowia i zapewnienie godnego

poziomu życia; troska o środowisko i klimat; dbałość o edukację, kulturę i dziedzictwo narodowe.

Stan epidemii COVID w sprawozdawanym roku zdeterminował w dużym stopniu funkcjonowanie zarówno państwa, jak i NIK. Niemal w każdym obszarze, który był poddany kontroli NIK ujawniały się okoliczności związane w różnym stopniu z zaistniałą sytuacją epidemiczną. Jedna z tych kontroli dotyczyła nadzoru i kontroli wojewody nad działalnością domów pomocy społecznej. Z informacji udzielonych przez ministra rodziny i polityki społecznej wynikało, iż od początku epidemii do dnia 30 października 2020 roku zakażenia koronawirusem wystąpiły w 342 domach pomocy społecznej – około 40% funkcjonujących – i dotknęły one około 8 tys. mieszkańców oraz prawie 4 tys. pracowników. Dodam przy tym, że DPS-y były w stałym kontakcie z Wydziałem Zdrowia, Rodziny i Polityki Społecznej oraz Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, a także stacjami sanitarno-epidemiologicznymi. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej od początku epidemii wydawało rekomendacje i zalecenia. Zwrócić jednak należy uwagę, że wydawane rekomendacje, instrukcje i wytyczne nie są przepisami prawa, a jedynie wskazówkami, które mają pomoc jednostkom samorządu terytorialnego w realizacji ich zadań. W omawianym zakresie skontrolowano również pomoc gmin w dożywianiu dzieci i młodzieży w czasie trwania epidemii COVID-19 oraz aktywizację młodzieży przez ochotnicze hufce pracy. W wyniku tych kontroli nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości.

Ponieważ działalność kontrolna w obszarach pozostających we właściwości Wysokiej Komisji szczegółowo omówiono w sprawozdaniu, jedynie w skrócie wymienię informacje przedłożone Sejmowi w związku z kontrolami przeprowadzonymi w tych obszarach. Były to informacje o wynikach kontroli: opieki nad dziećmi w pogotowiach opiekuńczych i rodzinnych – w przypadku tej kontroli stwierdzono, że system opieki nad dziećmi w pogotowiach opiekuńczych i rodzinnych nie zapewnia stabilnego środowiska wychowawczego dla dzieci; pomocy świadczonej przez gminy osobom żyjącym w ubóstwie – w wyniku kontroli stwierdzono, że pomoc ta jest skuteczna jedynie w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, natomiast w niewielkim stopniu pozostaje nakierowanie na wspieranie aktywnego przełamywania trudnej sytuacji życiowej oraz usamodzielniania się osób żyjących w ubóstwie; działań wspierających i aktywizujących osoby bezdomne – ustalono, że podejmowane przez organy administracji rządowej, samorządowej oraz organizacje pozarządowe działania nie stanowią spójnego i skutecznego systemu, który zapewniałby wsparcie i aktywizację osób bezdomnych oraz prowadziłby do ich usamodzielnienia życiowego; wsparcia dla potrzebujących schronienia matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – NIK stwierdziła że w 20 z 21 skontrolowanych powiatów nie realizowano w sposób prawidłowy zadania własnego, jakim jest prowadzenie domów dla samotnych matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, osoby te miały również utrudniony dostęp do informacji o możliwości uzyskania pomocy; wsparcia dla osób z autyzmem i zespołem Aspergera w przygotowaniu do samodzielnego funkcjonowania – dla większości uczniów z autyzmem lub zespołem Aspergera stworzono warunki dla uzyskania wykształcenia i przygotowania zawodowego z uwzględnieniem specyfiki ich niepełnosprawności. Osoby dorosłe, które zakończyły etap edukacji nie mają jednak zapewnionej kontynuacji wsparcia i pełnego dostępu do skutecznej rehabilitacji zawodowej i społecznej, umożliwiającej przygotowanie ich do pracy i samodzielnego życia. Może to prowadzić do wykluczenia społecznego tych osób.

Kolejna kontrola zbadała działalność Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego, w tym realizację programu wieloletniego poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy. Stwierdzono, że zadania realizowane w latach 2017–2019 przez CIOP doprowadziły do powstania nowych rozwiązań technicznych i organizacyjnych w kształtowaniu warunków pracy, głównie za sprawą realizacji programu wieloletniego: poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy, który dominował w działalności instytutu. Ustalenie, w jakim stopniu efektywnie realizowane były projekty w ramach programu było niemożliwe z uwagi na brak informacji zbiorczych dotyczących osiągnięcia zakładanych wskaźników rezultatów i oddziaływania, mających

decydujący wpływ na osiągnięcie celu głównego. Niezadowalające były także działania związane z komercjalizacją w wyniku badań naukowych i prac rozwojowych.

Następna była rehabilitacja lecznicza realizowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w ramach prewencji rentowej – stwierdzono, że może ona być skutecznym narzędziem umożliwiającym powrót na rynek pracy lub utrzymanie się na nim pod warunkiem skutecznego i właściwego jej wdrożenia. Zbyt długie oczekiwanie pacjentów na rozpoczęcie rehabilitacji zmniejsza jej skuteczność, szczególnie w grupie osób pobierających rentę okresową z tytułu czasowej niezdolności do pracy. Z ustaleń kontroli wynika, że z powodów organizacyjnych, głównie niewystarczającej liczby lekarzy orzeczników, a także braku odpowiedniej liczby podmiotów realizujących rehabilitację ZUS nie mógł wywiązywać się rzetelnie ze swoich zadań. W dodatku zakład stosował nieprecyzyjne sposoby szacowania efektywności rehabilitacji, a tym samym uzyskane wyniki nie dostarczały rzetelnych danych na temat skuteczności prewencji rentowej.

Realizacja zadań zlecanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w organizacjach pozarządowych – ta kontrola wykazała, że realizowane na zlecenie PFRON przez organizacje pozarządowe działania wspierały rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych, jednak pomiar efektów tych działań nie pozwalał na prawidłową ocenę ich jakości i trwałości. Dodam jeszcze na zakończenie, że ostatnio NIK przedłożyła Sejmowi informację o wynikach kontroli wykonywania zadań w zakresie interwencji kryzysowej na rzecz osób i rodzin przez powiaty. Obecnie realizowane są m.in. kontrole: wsparcia udzielnego przez ośrodki wsparcia ekonomii społecznej podmiotom ekonomii społecznej i solidarnej, zapewniania opieki dziennej osobom starszym w ramach realizacji programu Senior+ oraz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych przez powiatowe urzędy pracy. Wyniki tych kontroli zostaną przekazane Wysokiej Komisji po sporządzeniu informacji zbiorczej. To tyle z mojej strony. Dziękuję za uwagę.

**Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):**

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby w tym punkcie zabrać głos? Nie słyszę. Wynika z tego, że wszyscy zapoznali się z raportem. Moja propozycja jest taka, aby pozytywnie zaopiniować dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdanie. Czy ktoś ma inne zdanie? Nie słyszę. Wysoka Komisja pozytywnie zaopiniowała dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdanie z działalności NIK w zakresie działań naszej Komisji za rok 2020.

Szanowni państwo, na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny. Dziękuję wszystkim za udział. Zamykam posiedzenie Komisji.